

מ"ת 39353/10-15 - מדינת ישראל נגד ד ב

בית משפט השלום באילת

16 נובמבר 2015

מ"ת 39353-10-15 מדינת ישראל נ' ב(עציר)

בפני כב' השופט גל שלמה טייב
המבקשת:
נגד
המשיב:
מדינת ישראל באמצעות עו"ד איציק אלפסי
ד ב (עציר) באמצעות עו"ד אסי לוי - סניגוריה ציבורית

החלטה

1. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת סכין שלא למטרה כשרה בניגוד לסעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (**להלן - חוק העונשין**) ועבירה של התנהגות העלולה להפר שלום הציבור, בניגוד לסעיף 216(א)(4) לחוק העונשין. בד בבד הוגשה בפני בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לסיום ההליכים המשפטיים כנגדו. (יוער בעניין זה כי הליכי המעצר בעניינו של המשיב הסתיימו, זאת בשים לב להסדר אליו הגיעו הצדדים במסגרת התיק העיקרי, אולם לטעמי ישנה חשיבות להחלטה זו במישור הכללי).

מיד עם הגשת כתב האישום ולאור התנהגותו המוזרה של המשיב, במהלך האירוע, אשר תועדה בסרטון וידאו, ביקש בא כוחו להפנותו לבדיקה פסיכיאטרית באופן מיידי.

2. ביום 21.10.15, משהתקבלו תוצאות הבדיקה שנערכה למשיב, טען ב"כ המשיב, כי המשיב נשלח לבדיקה פסיכיאטרית על ידי בית המשפט ועבר בדיקה בבית החולים "יוספטל" שלא על ידי פסיכיאטר מומחה, אלא על ידי רופא תורן כללי בחדר מיון אשר התייעץ טלפונית עם ד"ר רן עמוס, מומחה לפסיכיאטריה, באשר למצבו של המשיב.

בשים לב לכך, עתר ב"כ המשיב כי בית המשפט ידרש למצב האבסורדי, כהגדרתו, ולפיו בעיר אילת לא ניתן לבצע בדיקות פסיכיאטריות, בהליכי מעצר ובמסגרת התיק הפלילי. ב"כ המשיב הוסיף וטען, כי לא יתכן שהבדיקה בבית החולים "יוספטל" תבוצע, בדרך של התייעצות טלפונית, עם פסיכיאטר מומחה.

3. בהחלטתי, מאותו יום, התייחסתי לטענות ב"כ המשיב ועמדתי על הקושי הרב הטמון בדרך בה נבדקים

עצורים המופנים על ידי בית המשפט לבדיקה פסיכיאטרית בבית החולים "יוספטל" ונבדקים על ידי מי שאינם מומחים בתחום, תוך שאלה מתייעצים טלפונית עם רופא מומחה, אשר אינו בודק את החשוד באופן בלתי אמצעי. במסגרת ההחלטה ביקשתי את תגובת מנהל בית החולים "יוספטל" ואף את עמדת הפסיכיאטר המחוזי.

4. בתגובתו מיום 21.10.15 השיב מנהל בית החולים "יוספטל", ד"ר אבי גולדברג, כי מאחר ומדובר בבית חולים קטן ופריפרי, אין בו מחלקת אשפוז פסיכיאטרי ואף לא רופא תורן פסיכיאטרי. יתרה מכך, ציין מנהל בית החולים כי בחלק ניכר מהזמן אין אף נוכחות של פסיכיאטר מומחה בעיר.

במצב דברים זה, הסביר מנהל בית החולים, כי לא ניתן לתת מענה טוב יותר וכי במידה ויש צורך בבדיקה מידית (לצורך כשירות למעצר), יש להפנות את החשוד לבית החולים הפסיכיאטרי בבאר שבע. לטענת מנהל בית החולים, מציאות זו לא עשויה להשתנות כל עוד לא יהיו פסיכיאטרים מומחים תושבי העיר.

5. הפסיכיאטר המחוזי, ד"ר רוני שרף, מסר אף הוא את תגובתו ממנה עלה כי המציאות עליה הצביע ד"ר גולדברג במכתבו אכן נכונה. לדברי ד"ר שרף, לאור הרפורמה במערך בריאות הנפש, שנכנסה לתוקפה ביום 01.07.15, ישנה כיום מרפאה פסיכיאטרית שהחלה את עבודתה לפני כשבועיים הנותנת שירות למבוטחי קופת חולים כללית, בעוד שמבוטחי שאר הקופות נדרשים להצגת טופס 17 על מנת לקבל טיפול דחוף במרפאה.

ד"ר שרף אישר כי אכן אין בבית החולים מענה בדמות פסיכיאטר מומחה והרופא הכללי מתייעץ איתו התייעצות טלפונית. עוד הוסיף ד"ר שרף כי בסוף השבוע אין נוכחות של פסיכיאטר מומחה בעיר אילת. ד"ר שרף הודה כי יתכנו מצבים בהם עצור יופנה לבית החולים "יוספטל" לצורך בדיקה פסיכיאטרית אך לא ייבדק על ידי מומחה בתחום. כמו כן עמד ד"ר שרף על הבעייתיות בכל הקשור לחשודים שנדרשת בדיקתם לאחר שעות העבודה ו/או אינם מבוטחי קופת חולים "כללית".

6. בעקבות תגובת מנהל בית החולים, התבקשה התייחסות הצדדים. המאשימה, באמצעות ב"כ עו"ד שחר עידן, עמדה על כך שאין מדובר בפתרון אידיאלי, אולם בשים לב למגבלות המתוארות במכתבו של ד"ר גולדברג, הצטרפה למסקנות העולות מתגובתו.

מטעם המשיב, הוגשה תגובת הסניגוריה הציבורית באמצעות הסניגורית הציבורית המחוזית, עו"ד הילה שפרלינג, ואחראי תחום פסיכיאטריה בסניגוריה הציבורית, עו"ד נתנאל לגאמי. בתגובתה, הביעה הסניגוריה הציבורית את מורת רוחה, באשר למצב הקיים בעיר אילת, בכל הקשור למענה הפסיכיאטרי. הסניגוריה עמדה על המצב קודם לרפורמה במערך בריאות הנפש, שעה שמרפאת "מיל"ה" נתנה מענה לכלל האוכלוסייה שהופנתה אליה על ידי הגורמים השונים, הן לצורך אבחון תכופ, הן לצורך

כשירות למעצר או לצורך מתן טיפול פסיכיאטרי דחוף.

לדעת הסניגוריה הציבורית מצב דברים, השתנה לרעה, כשעתה, המרפאה, ששמה שונה למרפאת "הדקל", נותנת מענה רק בשעות היום למבוטחי קופת חולים כללית.

הסניגוריה הציבורית הצביעה על הקשיים הלא מבוטלים ועל הפגיעה בזכויותיהם של חשודים לאור ההסדר החדש, שעה שעצורים רבים נשלחים אל מאחורי סורג ובריח, מבלי שנבחנה כשירותם לעמוד לדין על ידי פסיכיאטר מומחה ומבלי שיינתן מענה מידי לצרכיהם הרפואיים-הנפשיים וזאת מעבר לחשיבות העולה מבדיקתם על ידי מומחה סמוך למעצרם, על מנת שניתן יהיה לחוות דעה על מצבם עובר למעשים המיוחסים להם.

לדעת הסניגוריה הציבורית, הצעת מנהל בית החולים, כי אותם עצורים הנזקקים לבדיקה פסיכיאטרית יועברו לבדיקה בבית החולים הפסיכיאטרי בבאר שבע, הינה בלתי סבירה ולא נותנת מענה הולם, שכן מדובר במי שזקוקים לעיתים למענה מידי ונסיעה ארוכה ברכב הליווי עלולה להביא להידרדרות במצבם וזאת לצד האפשרות כי יוארך מעצרם הארכה מיותרת, אך לצורך הבדיקה.

7. לעיר אילת, לצד היותה עיר בסדר גודל בינוני, המונה כ-60 אלף תושבים (נתון הנלמד מאתר הרשמי של העירייה), ייחודיות במספר מישורים:

א. מרכז תיירות בינלאומי - אילת מהווה מקור משיכה לעשרות אלפי תיירים ואף יותר במהלך השנה וככזו נדרשת ליתן מענה לא רק לתושביה אלא אף לאוכלוסייה המגיעה להתארח בשטחה.

ב. ריחוקה הגיאוגרפי של העיר אילת - בהיותה בקצה הדרומי של המדינה, נמצאת אילת במרחק של כ-250 קילומטר מהעיר באר שבע, בה נמצא מרכז רפואי, היכול ליתן מענה מלא לצרכי האוכלוסייה.

8. במצב דברים זה, אך פשוט, כי הצורך בקיומו של מרכז רפואי משמעותי, בדמות בית חולים, הוא הכרחי ומתחייב וזאת, כאמור, על אף שמבחינת מספר התושבים בעיר, אין מדובר בסדר גודל המחייב כשלעצמו קיומו של מרכז רפואי שכזה.

9. על אף קיומו של בית חולים בעיר אילת, עולה מתגובתם של מנהל בית החולים ושל הפסיכיאטר המחוזי, כי המענה הפסיכיאטרי הניתן לתושבי העיר אילת ולמתארחים בה, לוקה מאוד, בלשון המעטה, ונראה כי על אף האופטימיות העולה מדבריו של ד"ר שרף, הפסיכיאטר המחוזי, באשר לשינוי שתביא הרפורמה, הרי שאופטימיות זו אינה מתיישבת עם המציאות העכשווית, כאשר אין בעיר אילת ולו מומחה אחד בתחום הפסיכיאטריה, הנותן מענה במהלך כל ימות השבוע. האופטימיות אותה גילה ד"ר שרף אף

אינה מתיישבת עם דברי ד"ר גולדברג ולפיהם המצב לא עתיד להשתנות כל עוד לא יהיו רופאים מומחים בתחום הפסיכיאטריה, תושבי העיר.

יתרה מכך, נראה כי הרפורמה אף גרמה להרעת המצב שהיה קיים קודם לה. בעוד שקודם לכן מרפאת "מיל"ה" נתנה מענה דחוף לכלל האוכלוסייה, גם אם בשעות העבודה בלבד, הרי עתה לציבור גדול, מבוטחי קופות החולים שאינם נמנים על קופת חולים "כללית" ומי שאינו מבוטח כלל, אין כל מענה.

10. מענה חסר זה, בלשון המעטה, פוגע ברווחת התושבים ובטיפול הרפואי-נפשי לו הם ראויים. מתקשה אני לקבל מציאות בה אזרח הזקוק לטיפול פסיכיאטרי באופן מידי ואינו שייך לקופת חולים כללית או שנדרש לטיפול בשעות הערב ובסופי שבוע, לא יוכל לקבל מענה הולם, בדמות בדיקה ראשונית על ידי רופא מומחה, במסגרת בית החולים או במסגרת רפואית אחרת, בעיר אילת.

הדברים נכונים ביתר שאת, כאשר מדובר בחשודים בפלילים, הנזקקים לבדיקה רפואית-נפשית הן לצורך בחינת כשירותם למעצר והן לצורך מתן מענה מידי לבעיה הנפשית בה הם נתונים. ברבים מן המקרים, הצורך, נובע מאינדיקציה ראשונית המלמדת על בעיה נפשית ממנה סובל החשוד ומתעורר הצורך בבדיקתו המידית, שכן לקביעה באשר למצבו הנפשי ישנה השלכה באשר לכשירותו למעצר ולצורך הטיפול המידי לו הוא זקוק.

במצב דברים בו החשוד נבדק על ידי רופא תורן כללי, אשר לעיתים מוצא לנכון להתייעץ טלפוני עם פסיכיאטר מומחה, שלא רואה את החשוד, ספק בעיני אם ניתן להסתמך על מסקנות אליהם מגיע הרופא התורן בכל הקשור לכשירותו למעצר של החשוד. יתרה מכך, לטעמי, מדובר בפתרון לא ראוי ואף קשה, שעה שאדם נבדק על ידי מומחה "בשלט רחוק", מבלי שיש היכרות מוקדמת ביניהם (שאף היא, לטעמי, לא מספיקה).

11. הפתרון המוצע על ידי ד"ר גולדברג ולפיו חשודים הנזקקים לבדיקה לצורך בחינת כשירותם למעצר יופנו לצורך כך לבית החולים הפסיכיאטרי בבאר שבע, אינו סביר בעליל ומתעלם מהעובדה כי מדובר בתקופת המעצר הראשונה, בת 24 שעות, ואין בידי היחידה החוקרת אפשרות להפנות את החשוד לבדיקה שכזו בבאר שבע, לעיתים בשעות הלילה כשזמן הנסיעה בלבד עשוי להיות שעות רבות.

פתרון זה, אף אינו נותן מענה למקרים בהם החשוד מופנה על ידי בית המשפט לבדיקה ראשונית לעיתים רבות, מתעורר הצורך בבדיקת החשוד לאלתר, אולם צרכי החקירה אינם מחייבים את הארכת מעצרו מעבר למספר שעות בודדות ולכל היותר ליממה אחת. הפניית החשוד, במקרה שכזה, לבדיקה ראשונית בבאר שבע, עלולה להביא להארכת מעצר מעבר לזמן הנדרש ולפגיעה בזכויותיו של החשוד, שלא לצורך, כאשר אם היה נבדק על ידי פסיכיאטר מומחה באופן מידי, יכול היה זה להורות על אשפוז במסגרת הוראת אשפוז אזרחית, ככל שמצבו מחייב זאת.

יתרה מכך, וכפי שעמדה על כך הסניגוריה הציבורית, משמעות שליחת החשוד לבדיקה ראשונית בבאר שבע כוללת בחובה השמתו ברכב ליווי, כשהוא אזורק, דבר העלול להביא להידרדרות במצבו הנפשי. בנוסף יש אף להביא בחשבון את העומס המוטל על היחידה החוקרת ו/או שב"ס בהסעת החשוד לבדיקה והחזרתו משם.

12. **נראה כי תושבי העיר אילת בכלל והחשודים הבאים לפתחו של בית המשפט בפרט, ראויים לפתרון טוב יותר מזה הקיים, בכל הקשור למערכת בריאות הנפש. על הגורמים האחראים על תחום בריאות הנפש בעיר אילת ובכלל זה מנהל בית החולים, הפסיכיאטר המחוזי וכן גורמי העירייה השונים ובכלל זה ראש העיר מר יצחק מאיר הלוי, לטכס עצה ולפעול למציאת פתרון הולם וראוי שכזה. לטעמי לצורך פתרון הולם יש צורך בהתערבות בכירי מערכת הבריאות במדינה ובראשם מנכ"ל משרד הבריאות, מר משה בר סימן טוב.**

13. **המזכירות תעביר עותק החלטה זו לנשיאת בתי משפט השלום, במחוז דרום, כבוד השופטת אבירה אשקלוני.**

14. **מזכירות תודיע לצדדים.**

ניתנה היום, ד' כסלו תשע"ו, 16 נובמבר 2015, בהעדר הצדדים.